



## **De Probatis|| Sanctorvm|| Historiis**

Partim|| Ex Tomis Aloysii Lipoma-||ni, Doctissimi Episcopi, Partim Etiam||  
Ex Egregiis Manuscriptis Codicibvs, Qvarvm permultæ antehàc nunquàm  
in lucem prodière

Complectens Sanctos Mensivm|| Maii Et Ivnii

**Surius, Laurentius**

**Coloniae Agrippinae, 1576-**

**VD16 S 10258 - 10263**

De S. Vbaldo episcopo Eugubino.

---

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77393](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77393)

xit imminere, docuitq; eos, quemadmodum antiqui hostis insidias cauerent, & à malo se abstinētes, bonis operibus inharent. Deinde ipſi Calendis Decēbris in ſenectute bona vir beatiffimus in pace quieuit, humatusq; eſt à diſcipulis ſuis in eccleſia beatorum martyrum Vincentij & Laurentij, vbi longè antè ſepulcrum B. Germano ipſe condiderat. Eo in loco meritis & precibus eius multi morbidigratiam ſanitatís obtinent. Nam tertio die tranſlationis eius, ad ſepulcrum eius energumenus quidam, qui ſeipſum diſcerpebat, adductus eſt, & poſt triduum curatus, domum cum parentibus ſoſpes abceſſit, multisq; annis nobiſcum ſanus permanens, Dei ſe deuorum ſtudit exhibere cultorem. Deinde menſe Februario, die ſabbati cuiuſdam noſtræ eccleſiæ famuli vxor, quartana febre diuexata, ad eius monumentum veniens, vt in ſomno admonita erat, oransq; illic cum luminaribus & triduo excubans, meritis beati viri ſalutem impetrauit. Quarto etiam die cæci tres ad eius tumulum nobis adſpectantibus venēre, atque inde luce redintegrata incolumes abiēre. Multos alios diuerſis afflictoſ morbis ad eius ſepulcrum venire conſpeximus, eodemq; beati viri meritis ſanos inde recedere vidimus. Nimis autem prolixi erimus, ſi audita & viſa omnia referre velimus. Poſſunt ea, quæ diximus, ad fidem faciendam fidelibus ſufficere: & nunc obſecramus eundem beatiffimum patronum noſtrum, ſanctum Domnolum, vt pro ſuperioris vitæ peccatis noſtris Dei clementiam velit exorare, gratiamq; nobis ab illo impetrare, vt deinceps à malis nos abſtineamus: vt ſacroſanctæ Trinitati reconciliati, etſi eius gloriæ participes eſſe non meremur, ſaltem peccatorum remiſſionem adepti, ab impiorum conſortio ſeparemur: præſtante Domino noſtro Ieſu Chriſto, qui cum patre & ſpiritu ſancto viuut & glorificatur Deus per infinita ſecula ſeculorum, Amen.

Miracula  
ad ſepulcrū  
eius.

Author in-  
uocat S.  
Domnolū.

VITA S. VBALDI, EPISCOPI EVGVBINI ET  
CONFESSORIS, EX DVOBVS EXEMPLARIBVS MS. ALTE-  
*ro impreſſo, quòd in vtroque nonnulla deeſſent, quæ in altero habebantur, muta-  
to ſtylo per F. L. ur. Surium deſcripta. Videntur autem hæc deſumpta  
e Stephano Cremonenſi, qui huius ſancti viri vitam con-  
ſcripſit, quam necdum potuimus  
obtinere.*



BEATVS Vbaldus Eugubij natus, nobilis quidem fuit ge-  
nere, ſed nobilior vitæ & morum integritate. Cum etiam  
num infantulus eſſet & in cunis vagiret, patre orbatus eſt:  
ac deinde à patruo ſuo Vbaldo, cuius nomen acceperat, vi-  
ro religioſo, diſciplina ordinis eccleſiaſtici imbuendus tra-  
ditus eſt Priori eccleſiæ ſanctorum Mariani & Iacobi marty-  
rum, quam alius maiorem vocat: vbi literarum ſtudijs ap-  
plicatus, diuinas ſcripturas didicit. Accedente inde maiori  
ætate & maturiori iudicio, vt vidit eius loci fratres parum  
conuenienter viuere regulæ & inſtituto ſuo, ad eccleſiam S.  
Secundi ſe contulit, atque illic aliquandiū honeſtiſſimè ver-  
ſatus eſt. Videns autem beatæ memoriæ Ioannes \* Grammaticus, Eugubina ciuitatis  
\* Epicoſopus adoleſcentis religioſam & benè moratam conuerſationem, ad ſuam ec-  
cleſiam eum conatus eſt reuocare, paternaq; beneuolentia eius vitæ grauitati con-  
gratulans, crebrò illum apud ſe detinuit.

Maij 16.  
Cap. 1.

S. Vbaldus  
puer diſcit  
litteras.

Videtur hic  
locus men-  
doſus.

Cap. 2.

Non vult  
ducere vxo-  
rem poſt di-  
catam Deo  
virginitatē.

Porro quidam ex cognatis adoleſcentis, carnali permotus affectu, aliquando ſe-  
cretò cum illo colloquens, cœpit eum ad contrahendum matrimonium inuita-  
re, Proh dolor, inquiens, parentum tuorum facultates conſanguinei tui ſibi uſur-  
pant, tu verò nihil inde capis emolumentum. Igitur animam adijcias ad ducendam  
vxorem, quæ nobilitati tuæ impar non ſit, atque ita poteris recuperare hæredita-  
tem tuam. At vir Dei Theobaldus huic conſultori reſpondit: Abſit, vt ego ſemel  
Deo dicatæ virginitatis meæ iacturam faciam, & carnis integritatem atque mun-  
ditiam libidine victus proſtituam. Quòd verò ad bona hæreditaria attinet, portio  
mea Dominus eſt in terra viuentium, & pars hæreditatis meæ eſt Deus meus.

Postquam autem excessit adolescentiæ annos, & morum grauitas mirè eum omnibus commendauit in ea, quam diximus, ecclesia beatorum martyrum Mariani & Iacobi Prior creatus est, omnibus sua vota in eum studiosè conferentibus. Etsi autem ea functio per se honorifica satis & honorata esset, at tamen loci eius clerici moribus erant deprauatis. Nulla enim apud eos uisebatur ordinis & inquituti Canonici obseruantia, sed religio omnis prorsus in obliuionem abiisse cernebatur.

Cap. 3.  
Dissoluta  
uita quo-  
rundam de  
Clero.

Annua mercede conductus erat, qui horis diuino officio persoluendo deputatis campanas pulsaret. Clerici uero in suis manebant ædibus proprijs, comestationibus & somno dediti, ita ut tota ecclesiastici cultus obseruantia in solo ferè campanarum strepitu relicta uideretur. In claustrum patebat aditus omnibus tum uiris, tum foeminis, neque porta eius unquam claudebatur. Habebant singuli suas concubinas, & contempta ordinis ecclesiastici disciplina, turpissimæ libidini uacabant. Quid hinc, quæso, faceret uir pius? cuius ille uel consilium uel auxilium imploraret? Videbat ecclesiæ suæ cymbam adeò dissipatam & contractam, sæuissimisque procellis miserè quassatam undique. Discruciabatur Deo deuotus animus, illis tempestatibus se uidentem implicatum, ut qui inter homines peruersos degens, frater esset draconum, & socius struthionum. Sed omnipotens Deus, qui euangelizantibus uerbum suum dat uirtutem multam, Vbaldo suo euidenter impertijt opem suam. Primò enim ex omnibus clericis illis, diuino fretus adiutorio, tres sibi adiunxit, quos comiter & benignè adhortando eò perduxit, ut ad præscriptionem Canonis cum ipso uiuere, eique arctius adhererent. Cum illis quoad potuit ita se gessit, ut iubebat Regula, in claustrum, in mensa, in dormitorio.

Psal. 67.

Cap. 4.  
Viuit in mo-  
nasterio S.  
Mariæ S.  
Vbaldus.

Postea uero profectus est ad cœnobium beatæ Mariæ Portuense, ubi obseruabatur honestè satis Apostolica institutionis Canon uel Regula, & totius sanctitatis splendor in omnibus refulgebat. Atque illic tribus mensibus uersatus est, fratrum illorum disciplina se subiiciens & accommodans, ut ueritatis discipulus effectus, absque errore postea doceret alios, quod ipse prius uisu & auditu didicisset. Inde autem discedens, canonici instituti Regulam secum attulit, eamque fratribus omnibus proponens, Deo bene fauente id consecutus est, ut cum eam iussisset ab omnibus obseruari, ab eo tempore cuncti sic se gererent, ut illa mandabat, eique se religiosè conformarent. Accidit tum res luctuosa sanè, Eugubina ciuitate maxima sui parte confligente, & tremendo Dei iudicio, etiam ipso beati uiri cœnobio funditus pereunte. Cuius rei dolore non mediocriter pressus, ad Priorem eremi fontis auellanæ Petrum Ciriminensem abiit, cuius tum mira uitæ sanctitatis & uirtutum fama passim celebris habebatur. Indicauit autem ei, quòd & Prioratu se abdicare, & locum mutare constituisset. Sed ille blanditer eum obiurgans, & prudenter admodum exhortans, docuit pios tanquam aurum in fornace probari tentationibus, nec coronatum iri, nisi qui legitime certauerit, prorsusque graui culpa ipsum se obstricturum, si curæ suæ commissos fratres illo tam tristi rerum statu dereliqueret. Credidit ergo homo Dei Vbaldus tanti uiri sermonibus, ocyusque non sine multa animi alacritate rediens, & combustam ecclesiam diuinitus adiutus cœpit instaurare, & rerum amissarum damna uicinis incitantibus egregiè reparare: idque adeò, ut intra breue tempus illam ecclesiam non solum restituerit, sed etiam prædijs & possessionibus, cæterisque uitæ humanæ necessarijs rebus auxerit, ut incendium illud non aliquod attulisset detrimentum, sed magnum potius emolumentum & religionis incrementum comparasse uideretur.

Reformat  
sui collegij  
fratres.

Sap. 3.  
2. Tim. 2.

Cap. 5.

Obseruandum est autem, uirum Dei cum à cœnobio Portuensi cum Regula, ut diximus, reuertetur, in illo itinere licet fatigatum nunquam fregisse ieiunium. Contigit uero, ut tum in nemore quodam cum socio nonnihil somni captandi causa quieti se traderet, atque deinde expergefactus, rursus itineri se daret, codice Regulæ illic obliuione derelicto. Erat tum pluuia uehemens, & valde formidare cœpit, ne aut illa codicem corrumperet, aut aliquis uiator eum asportaret. Redijt uero ad locum, ubi codicem reliquerat, & cum licet iuxta uiam positum nec ablatum reperit, nec ullis pluuie aquis madefactum. Per id tempus excessit è uita beatæ memoriæ Perusinus Episcopus, & in eius locum electus est Vbaldus. At ille fugam capessens, tantisper in eremo deliruit, donec alius subrogaretur. Fuit uero etiam alterius ciuitatis electus antistes, sed Romam profectus pedes ad Honorium Pontificem, quatuor sibi adiunctis clericis, multa instantia & per se, & per quosdam Cardinales amicos suos egit apud illum, ut ab eo munere absolueretur. Annuit precibus eius sanctæ memoriæ Pontifex, nolens

Nò sine mi-  
raculo eius  
codex con-  
seruatur.

Recurat du-  
os Episco-  
patus.

nolens contristare habitantem in eo spiritum Dei.

Itaque diuina moderatione reseruatus ciuibus suis, gaudens redijt Eugubium. Cuius vrbs Episcopus Stephanus post decessit, & Eugubini Vbaldum voluere habere successorem. Sed cum inter se non conuenirent eius loci clerici de presule eligendo, Vbaldus Dei seruus cum quibusdam abiit Romam, vt e Romana Ecclesia quempiam eligerent, quem Romanus Pontifex ipsis antistitem consecraret. Ibi tum is, qui lapidem, quem reprobauerunt edificantes, fecit caput anguli: famulum suum Vbaldum a suis quidem reiectum, a se vero, qui eius sciret merita, electum, pastorem constituit populi sui. Cum enim beatus Vbaldus & socij eius illos peterent a Pontifice, quos ille nulla ratione dare vellet, ipse Pontifex diuinitus instigatus Vbaldum eis nominauit Episcopum, iussitque vt illum ipsi quoque eligerent. Tam ergo ille honorifice electus, & honorificentius ab eodem Pontifice consecratus, Eugubium redijt, & in Episcopi cathedra resedit.

Non mutauit autem in illo honor optimos superioris vite mores, sed cum augmento dignitatis creuit etiam virtus mansuetudinis & probitas omnis. Nam supra quam ferat humanæ vite consuetudo, & mitis erat & humilis, tum quoque simplex, comis, humanus & affabilis. Porro tanta ei inerat carnis mortificatio, tolerantia laboris, mundi que contemptus, vt fidem excedere videatur. Summa eius erat patientia, & quæ hominum mensuram superaret. Parcus erat sermone, sed is ipse sale sapientie semper conditus fuit. Victus modicus, & omnis inanis glorie expertus. Cum enim de omni genere ciborum quantum parcissimè ederet, vt cenodoxiam abstinentibus insidiantem euitaret, pane sicco & arido magis utebatur, vt & corpusculum reficeret, & tamen escharam illecebris & delicijs non caperetur. Vestitus ei erat tenuis & mediocris, & qui non tam arceret frigus quam adduceret: eaque moderatione & mediocritate, vt nec magni esset precij, nec multæ vilitate contemptus. Lectulum eius ornabat pauca palea, saccus paruus, & sic factis vile & exiguum operimentum. Si frigoris asperitate urgeretur, caligas & femoralia sibi imponebat. Tam illi erant preces assiduas, vt omni tempore & quolibet loco sibi oratorium constitueret. Vixit vsque ad Alexandri 4. tempora in Episcopatu, tanta vite sanctitate & patientia præditus, vt etiam ab ipsis familiaribus suis sibi irrogatas iniurias placidissimè toleraret. Exclusus aliquando fuit a ianitore suo, & etiam ostio in fronte percussus, sed eam iniuriam voluntaria obliuione contriuit, nihil de vindicta cogitans.

Ciues quandoque instabant, vt quosdam præter ius anathemate percuteret: cumque id ille facere nollet, clerici omnes vetiti sunt ei inferuire, adeo vt ad offerendum sacrificium neuum quidem posset interdum ministrum obtinere: quod tamen tulit æquo animo. Reparabatur aliquando murus vrbs Eugubina iuxta vineam beati viri, sed quippiam illic moliebantur camentarij, quod vineæ Episcopi detrimentosum fore videbatur. Prohibuit igitur modestè, ne pergerent in illo iniurioso opere exadificando. Ille autem, qui præerat structuræ, prohibitionem eius paruipendens, & sceleratè eum impellens, in calcem liquidam deiecit. Qua ille calce totus tinctus surrexit, humiliterque tacens, sedatissimo animo domum reuersus est, perinde ac si nihil perpeffus esset. Eam iniuriam quidam eius affines & ciues vlcisci voluerunt, hominisque illius ædes demoliri, bona eius omnia diripere, & illum extra urbem procul expellere: sed vir sanctus populum tumultuantem placidè compescuit, & tanquam acrius se de viro illo vindicaturus, suo cum iudicio seruauit. Itaque adducitur coram episcopo, rogatur ab eo num velit iussis parere suis. Ille se facturum omnia pollicetur, etiamsi mortis sententiam in ipsum Episcopus pronunciaturus sit. Episcopus contra asserit sibi verisimile non videri, pacatè illum excepturum sententiam, quam ipse præduram in eum laturus esset. Perstat ille, & cum multa animi deuotione promittit se nihil eorum recusaturum, quæ Episcopus in eum statuere decreuisset. Admirantur omnes, suspensis animis expectant quid facer antistes in eum promulgaturus sit. Ecce autem alacer ille surgit e sede sua, propiusque ad hominem accedens, Præbe mihi, inquit, osculum filii. Deus autem & hoc & cætera peccata tibi condonet.

Orta est quandoque vehemens seditio in platea ciuitatis, & iam ad arma ventum fuit, ciuibusque inter se acriter confligentibus, non pauci hinc inde acceptis vulneribus extincti sunt. Eius rei fama vbi ad beatum Vbaldum aduolauit, non mediocri ille dolore

Suo periculo sedat plebem tumultuantem.

dolore affectus, ad locum pugnae anxius accessit: cumque nulla ratione commotos ciuium animos sedare posset, in confertam dimicantium turbam cursu rapidissimo se intulit, atque inter gladium ictus & lapidum imbres incedens, de industria humi se abiecit, tanquam qui lethalem accepisset plagam. Id cernens furibunda plebs, eum peremptum existimauit. Itaque repente proiciunt arma, vellunt pilos suos, & ad tanti patris, ut ipsi quidem putabant, funus non solum viri sed etiam foeminae accurrunt: complent ciuatu aërem, & singuli eius cadem sibi imputant, se parricidij reos clamant. Ut autem sensit vir Domini hac arte tumultum illum consopitum, leniter sese subrigens, nutu manus significauit nullum sibi inflatum vulnus. Atque ita singulari Dei beneficio factum est, ut dum Episcopus se pro salute plebis in mortis praesens discrimen conijcit, & populus maneret incolumis, & episcopus non periret.

Cap. 10.

Solebat crebro ad locum, qui Fontis Auellanae dicitur, beatus antistes quietis causa secedere, & pro more quotidie Missam celebrare. Eius loci aditus vel custos templi ad hanc rem diligentem ei operam nauabat, atque ea causa non mediocriter ab eo diligebatur. Accidit autem, ut aliquando eò veniente beato viro, custos ille grauissimè decumberet, nec multum ab ipso mortis aditu abesset. Id audiens vir sanctus, ad eum se contulit, eique prius salutatio dixit: Licet, frater charissime, admodum afflicta sis valetudine, at tamen, nisi molestum est, iubeas nobis porrigi librum, vestes & cetera Missae celebrandae necessaria. Ea postquam accepit, sub ipsa Missa rogauit Dominum pro monacho illo aegrotante, isque adeo totus conualuit, ut prius e lectulo surgeret, quam Episcopus ad eum reuerteretur.

Sanat precibus hominem moribundum

Cap. 11.

Equitante quandoque sancto praesule cum socijs quibusdam ad plebem sancti Crescentini, caecus quidam ei venit obuiam: qui ut ex praecedentium sermone comperit virum Dei adesse, cum multa obtestatione magnisque clamoribus rogauit eum, ut sibi copiam faceret manus suae deosculandae. Eam simulatque caecus oris osculo attingit, lumen quo quadriennio caruerat, laetissimus recepit. Id sentiens vir Dei, terribiliter ei interdixit, ne quoad ipse superuueret, ulli mortalium id indicaret. Sed non potuit manere occultum, quod Deus ad serui sui honorem voluit alijs innotescere. Fueratis caecus, aut certe alter quidam per visum admonitus, ut pro recuperando lumine beatum Episcopum adiret. Alius caecus venit quandoque ad eum, eius opem implorans: sed vir sanctus cognoscens eius animae saluti non expedire ut videat, optimis exhortationibus ad tantam patientiam illum adduxit, ut audiens pro luce corporea aeternam sibi in caelis promitti, nullo pacto visum sibi restitui voluerit. Alius quoque eodem affectus incommodo, cum decem annis nihil vidisset, inuocato sancti viri nomine, curatus est: remque totam illi exponens, audiuit ab eo, ut non ipsius meritis, sed diuinæ bonitati id adscriberet.

Caecus lumine recipit.

Item alius.

Cap. 12.

Cuiusdam presbyteri digitus alterius manus intumuerat, unde tantus eum dolor & cruciatus inuasit, ut quiete potiri non posset. Ei in visione sanctus praesul Vbaldu apparuit, signumque crucis exprimens super digitum, eum sanauit. Retulit is postea ad sanctum Episcopum, quid sibi contigisset, eique pro collato beneficio gratias egit. Ille vero acriter eum obiurgauit, & non sine quadam commotione animi vetuit, ne talia posthac dicere ausus esset.

Signo Crucis curat digitum presbyteri.

Cap. 13.

Conspirauerant inter se undecim potentes ciuitates aduersus Eugubinos, eorumque urbem ad motis castris obsidebant. Tantus autem exercitus eorum fertur fuisse numerus, ut vix vnus ex Eugubinis posset illorum quadraginta opponi. Cernens id sanctus Vbaldu, instituit processiones, & triduo urbem cum populo circumiuit, attentissimè Dominum pro grege suo deprecans. Vbi dies pugnae aduenit, hortabatur populum ut benè sperarent victoriam ipsis à caelo adfuturam. Eugubini antistitis sui benedictione muniti, procedunt extra urbem: Episcopus vero in murum vel locum editiorem ascendit, & crucis signum contra hostes edidit. Itaque qui Moyses orante Amelechitas aduersus populum Israeliticum pugnantem prostrauit & in fugam compulsi, ille beato Vbaldo itidem deprecate, Eugubinorum inimicos adeo perterruit, ut primo congressu mox omnes terga verterent, proiectisque armis aufergerent, & ne tum quidem formidare & tremere desinerent, cum ad suas essent reuersi aedes, ubi intra cubicula sese occultabant. Ex eorum spolijs Eugubini locupletati sunt.

Exod. 17. Item Crucis signo profugit hostes urbem obsidentes.

Cap. 14.

Fredericus Imperator è Germania cum exercitu Romam profecturus, Eugubium peruenit.

peruenit. Nitebantur autem Eugubinorum hostes cum concitare in illos: & ille quidem acceptis ab vrbe obsidibus, magnā pecunia summam exegit. At verò sanctus Episcopus exijt ab vrbe, Fredericum pro suis deprecaturus, à quo sanè, cum eum intellexisset virum esse sanctitate conspicuum, honorificè & acceptus & habitus est, facileque quod voluit impergrauit. Obtulit etiam ei Imperator scutellam argenteam, atque ad eius genua se submittens, illius precibus humiliter sese commendauit, obsidesque liberòs in oppidum remisit.

Fredericus Imper. eum honorificè excipit.

Multas vir sanctissimus in hac vita afflictiones perpeffus est & morbos graues. Bis crucis fregit, & semel brachium. In eiusmodi perpeffionibus ille gloriabatur cum Apostolo, & tunc animo fortiorem se sentiebat, cum acrioribus corporis doloribus premereur. Ex carne illius, præcipuè verò ex pessimo lateris vlcere sanies intolerabilis effluebat, nec tamen id impedimento sibi esse voluit, quo minùs exerceret Episcopi munus. Ante obitum suum biennio ferè grauissimè laborauit aduersa corporis valetudine, vtsi quid fortassis terreni pulueris ei inhæreret, id clementissimi patris Dei castigatione aboleretur. Morte autem propius accedente, corpus planè viribus destituebatur: itaque factum est, vt decimo ante decessum suum die ab ecclesia S. Laurentij in suas aedes reportaretur. Sed iam antè die sancto Paschæ, durissima licet pressus ægritudine, ita vt vix è lecto subrigere se posset, orante populo precibus à Domino obtinuit, vt per seipsum nullius adiutus opera surgeret, Missam celebraret, & ad populum sermonem haberet. Inde cum esset eis benè precatus, ad lectulum redijt. Pridie Pentecostes ciues cum foeminis ad eum veniunt, cereos incendunt, eius exitum pijs animis præstolantur. Toto illo sabbato & sequenti Dominico sacre Pentecostes die cum primis reuerenter illum adire, colere, custodire studuerunt. Beatum se credidit, quisquis eius vel manus vel pedes exosculari potuit. Precibus eius omnes sese commendarunt, & si quis meminisset se eum offendisse, obnixè rogabat errati veniam sibi ab illo dari. Ingrauescente interim morbo, vir sanctus proxima inde nocte, ecclesiasticis perceptis sacramentis, orans & psallens spiritum Domino reddidit 17. Calendas Iunij: apportatusque in adem beatorum martyrum Mariani & Iacobi, honorificè colitur & celebratur. Dilata autem est sepultura eius vsque in feriam quintam Pentecostes, tum propter ægrorum, qui frequentes eò aduentabant, curationem, tum propter multorum deuotionem: nec tamen corpus eius vlla ex parte corruptum fuit, sed suauissimo fragrans odore, ab aliquot Episcopis honorificè mandatam est sepulturæ in canonica sua iuxta muros ciuitatis, vbi vsque in præsens quiescit prorsus incorruptum, & infinitis clarens miraculis.

Cap. 15.  
2. Cor. 12.

Ecclesiasticis munus sacramentis deccedit è vita.

Miserunt interim boni ciues Eugubini legatos ad eos, qui hostili in ipsos erant animo, orant ad tanti patris funus securi accedant. Remittunt sibi mutuas offensiones. Quanta autem gloria in cælos admissa esset beati antistitis anima, per miracula, quæ ad exanime corpus fiebant, declaratum est. Coepit enim diuinis coruscare miraculis, qui pannis iacebat inuolutus. Mulier quædam, Maria nomine, diu contracta fuerat. Ea accessit ad locum, vbi eius corpus iacebat, petijtque sibi exhiberi misericordiam. Aberat tunc quippiam è vestibus pontificalibus ad manum sancti viri. Id vbi allatum fuit ab eius cubiculario, & manui appositum, infirmi curari, dæmones ex obsessis fugere coeperunt. Ea enim, quam diximus, foemina postquam sancti corpus attigit, sanata est, magna iam velocitate discurrens, cum paulò antè vix testudineo potuerit gradu incedere. Qua causâ laudatus est ab omnibus Deus, pulsatae sunt campanæ, beatus Vbaldus sanctus prædicatus est, miraculis eius sanctitatem declarantibus.

Cap. 16.

Miracula ad corpus eius.

Hoc quidem ab eius obitu primum fuit signum vel miraculum, quod multa alia sunt consecuta. Quatriduo enim illo, quo mansit inhumatus, cæcis visum, auditu surdis, claudis ambulandi, mutis loquendi facultatè restituit, profligauit dæmones, multosq; varijs affectos morbis curauit. Prædixerat ille adhuc viuus, què esset habiturus successorem. Eodem autè momento, quo fuit in monumento cõditus, in templum ille ingressus est, in eumque vota omnium sic collata sunt, vt nullus prorsus ab eius electione dissentiret. Patuit inde non defuisse illi etiam prophetiæ spiritum. Inoleuit tum apud Eugubinos ciues consuetudo, vt toto ferè anno cum candelis accensis ad S. Vbaldum venirent tum viri, tum mulieres, idque cum processione quadam. Si qui autem venire non possent, illi eò adducebantur. Personabant in vrbe cantantium voces, nox à lumi-

Cap. 17.

Prophetia eius.

Magno studio colitur ab Eugubinis.

Tob. 13.

à luminum splendore in diem versa visibatur, pulsus totius noctis tenebris. Quod de Hierusalem Tobias prædixit, per vicos eius cantatum iri Alleluia, id Eugubij iam impletum cernebatur, quando per omnes eius vicos & plateas laudes Domino promebantur. Deinceps verò omnium ore canitur Vbaldus, sermone omnium Vbaldus sanctus prædicatur, nomen eius apud omnes celebratur. Eodē defuncto, pacis abundantia & iustitia pauperibus exhibenda orta est, iustitia enim eius manet in seculum seculi. Eodem enim anno inter Eugubinos & Comitatum pax reformata est, & diuturnum bellum omninò consopitum est. Tanta verò in pauperes benignitas & humanitas declarari coepit, vt contra morem nō iam pauperes necesse haberent stipem ab aliquo emendicare, sed ipsi potiùs rogarentur, vt oblatam accipere ne recusarent. Lucundum sanè spectaculum erat, videre in ecclesia ducētos, trecentos, nonnunquam quadringentos inopes alimenta accipere, & omnibus omnia, quibus egerent, affatim suppeditari. Afferebantur copiosè omnis generis esca & reliqua tum fanis tum agris necessaria ex pagis & castellis. Floruit sanctus Vbaldus anno salutis millesimo ducentesimo decimo.

Eugubino-  
ri insignis  
liberalitas  
in pauperes

S. POTENTIANÆ VIRGINIS HISTORIOLA,  
EX MARTYROLOGIO, QUOD BEDAE  
adscribitur.

19. Maij.

S. Potētia-  
næ parētes.Sanctissima  
vita.

Obitus.

Ex Vfuando

ROMAE natale sanctæ Pudentianæ vel Potentianæ virginis: quæ illustrissimi generis, Pudentis, discipuli beati Pauli Apostoli, filia erat. Cuius mater Sabinella, soror verò Praxedis, quas pater earum in omni religione Christi erudiuit, virginesque Christo dereliquit: Quæ post obitum sancti patris in omni exercitatione pietatis ita excreuerunt, vt nocte dieque incessanter hymnis & orationibus cum familia sua Domino inservirent, beato Pio Urbis Episcopo cum eis in laudibus Dei participante. Remunerationem igitur pro pijsissimis laboribus suis percepturæ, post innumeros agones, post multorum martyrum venerabiliter exhibitas sepulturas, post omnes facultates in visceribus pauperum inclusas, Christoque fideliter commendatas, tandem de terris ad Christum migraverunt, Potentiana venerabilis quartodecima Calendas Iunij, posita in cœmeterio Priscillæ, via Salaria: Praxedis verò virgo æquè sanctissima, duodecima Calendas Augusti, & ipsa cum sorore iuxta patrem sanctum sepulta. Eodē die beati Pudentis, patris supradictæ virginis, qui ab Apostolis Christo inuestitus baptismo, innocentem tunicam vsque ad coronam vitæ immaculatè custodiuit.

VITA S. DVNSTANI ARCHIEPISCOPI CAN-  
TVARIENSIS, EDITA AB OSBERTO MO-  
nacho Cantuariensi. Claruit is Osbertus Anno  
Christi 1020.

PRAEFATIVNCVLA AVTHORIS.

Psal. 150.



QVIA Deum in sanctis suis mirabilem, prophetica voce laudare iubemur, cum in his, quæ in B. Dunstano, primæ metropolis Anglorum pontifice, mirabiliter operari dignatus est, quorundam simplicium in bono fratrum non despiciendæ voluntati obtemperantes, vsitato more loquendi, styli officio laudare decreuimus, scriptis, quæ alio quodam elocutionis genere ipsa gesta commemorant, sapientium virorum considerationi relictis.

VITAE